श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

।। श्रीहरिः ।।

नारायणं(न्) नमस्कृत्य, नरं(ञ्) चैव नरोत्तमम्।
देवीं(म्) सरस्वतीं(म्) व्यासं(न्), ततो जयमुदीरयेत्।।

nārāyaṇaṃ(n) namaskṛtya, naraṃ(ñ) caiva narottamam।
devīṃ(m) sarasvatīṃ(m), vyāsaṃ(n) tato jayamudīrayet॥

नामसङ्कीर्तनं(म्) यस्य, सर्वपापप्रणाशनम्।
प्रणामो दुःखशमनः(स्), तं(न्) नमामि हरिं(म्) परम्।।

nāmasañkrtanaṃ(m) yasya, sarvapāpapraṇāśanam।
praṇāmo duḥkhaśamanaḥ(s), taṃ(n) namāmi hariṃ(m) param॥

श्रीमद्भागवतमहापुराणम् दशमः(स्)स्कंधः
अथैकत्रिं(व्)शोऽध्यायः(गोपिका गीत)

Srīmadbhāgawatamāhapurāṇam daśamaḥ(s)skaṃ(n)dhaḥ
athaikatriṃ(v)śho'dhyāyaḥ (Gopikā gēēt)

प्रेम का रस बिछोह की पाती
गोपी गीत अमृत की भांति।।

गोप्य ऊचुः
जयति तेऽधिकं(ञ्) जन्मना व्रजः(श्),
श्रयत इन्दिरा शश्वदत्र हि।
दयित दृश्यतां(न्) दिक्षु तावकास्-
त्वयि धृतासवस्त्वां(म्) विचिन्वते।।1।।

gopya ūcuḥ
jayati te 'dhikaṃ(ñ) janmanā vrajaḥ(ś)
śrayata indirā śaśvad atra hi
dayita dṛśyatāṃ(n) dikṣu tāvakās-
tvayi dhṛtāsavastvāṃ(m) vicinvate || 1 ||

dhṛtā + savas + tvām

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

शरदुदाशये साधुजातसत्
सरसिजोदरश्रीमुषा दृशा।
सुरतनाथ तेऽशुल्कदासिका,
वरद निघ्नतो नेह किं(म्) वधः।।2।।

śaradudāśaye sādhujātasat
sarasijodaraśrīmuṣā dṛśā
suratanātha te 'śulkadāsikā
varada nighnato neha kiṃ(m) vadhaḥ।।2।।

sarasi + jodara + śrīmuṣā

विषजलाप्ययाद् व्यालराक्षसाद्
वर्षमारुताद् वैद्युतानलात्।
वृषमयात्मजाद् विश्वतोभया–
दृषभ ते वयं(म्) रक्षिता मुहुः।।3।।

viṣajalāpyayād vyālarākṣasād
varṣamārutād vaidyutānalāt
vṛṣamayātmajād viśvato bhaya–
dṛṣabha te vayaṃ(m) rakṣitā muhuḥ।।3।।

viṣa + jalāpyayād, vyāla + rākṣasād
varṣa + mārutād, vaidyu + tānalāt
vṛṣa + mayātmajād

न खलु गोपिकानन्दनो भवा–
नखिलदेहिनामन्तरात्मदृक्।
विखनसार्थितो विश्वगुप्तये
सख उदेयिवान् सात्वतां(ङ्) कुले।।4।।

na khalu gopīkānandano bhavā–
nakhiladehināmantarātmadṛk
vikhanasārthito viśvaguptaye
sakha udeyivān sātvatāṃ(ṅ) kule।।4।।

nakhila + dehinā + manta + rātmadṛk
vikhana + sārthito

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

विरचिताभयं(म्) वृष्णिधुर्य ते
चरणमीयुषां(म्) सं(व्)सृतेर्भयात् ।
करसरोरुहं(ङ्) कान्त कामदं (म्)
शिरसि धेहि नः(श्) श्रीकरग्रहम् ।।5 ।।

viracitābhayaṃ(m) vṛṣṇidhūrya te
caraṇamīyuṣāṃ(m) ṣaṃ(v)sṛterbhayāt
karasaroruhaṃ(ṅ) kānta kāmadaṃ(m)
śirasi dhehi naḥ(ś) śrīkaragraham ।।5 ।।

viracitā + bhayaṃ
saṃsṛter + bhayāt

व्रजजनार्तिहन् वीर योषितां(न्)
निजजनस्मयध्वं(व्)सनस्मित ।
भज सखे भवत्किं(ङ्)करीः(स्) स्म नो
जलरुहाननं(ञ्) चारु दर्शय ।।6 ।।

vrajajanārtihan vīra yoṣitāṃ(n)
nijajanasmayadhvaṃ(v)sanasmita
bhaja sakhe bhavatkiṃ(ṅ)ṅkarīḥ(s) sma no
jalaruhānanaṃ(ñ) cāru darśaya ।।6 ।।

vraja + janār + tihan
nija + janasmaya + dhvaṃsanasmita

प्रणतदेहिनां(म्) पापकर्शनं(न्)
तृणचरानुगं(म्) श्रीनिकेतनम् ।
फणिफणार्पितं(न्) ते पदाम्बुजं(ङ्)
कृणु कुचेषु नः(ख्) कृन्धि हृच्छयम् ।।7 ।।

praṇatadehināṃ(m) pāpakarṣaṇaṃ(n)
tṛṇacarānugaṃ(m) śrīniketanam
phaṇiphaṇārpitaṃ(n) te padāmbujaṃ(ṅ)
kṛṇu kuceṣu naḥ(kh) kṛndhi hṛcchayam ।।7 ।।

praṇata + dehinām
tṛṇa + caranugaṃ
phaṇi + phaṇārpitaṃ

मधुरया गिरा वल्गुवाक्यया
बुधमनोज्ञया पुष्करेक्षण।
विधिकरीरिमा वीर मुह्यती–
रधरसीधुनाऽऽप्याययस्व नः।।8।।

madhurayā girā valguvākyayā
budhamanojshayā puṣkarekṣaṇa
vidhikarīrimā vīra muhyatī–
radharasīdhunā''pyāyayasva naḥ ।।8।।

valgu + vākyayā
budha + manojshayā
vidhi + karī + rimā
radhara + sīdhunā'' + pyāyayasva

तव कथामृतं(न्) तप्तजीवनं(ङ्)
कविभिरीडितं(ङ्) कल्मषापहम्।
श्रवणमङ्गलं(म्) श्रीमदाततं(म्)
भुवि गृणन्ति ते भूरिदा जनाः।।9।।

tava kathāmṛtaṃ(n) taptajīvanaṃ(ṅ)
kavibhirīḍitaṃ(ṅ) kalmaṣāpaham
śravaṇamańgalaṃ(m) śrīmadātataṃ(m)
bhuvi gṛṇanti ye bhūridā janāḥ ।।9।।

tapta + jīvanaṃ
kavi + bhirīḍitaṃ

प्रहसितं(म्) प्रिय प्रेमवीक्षणं(म्)
विहरणं(ञ्) च ते ध्यानमङ्गलम्।
रहसि सं(व्)विदो या हृदिस्पृशः(ख्)
कुहक नो मनः(ह्) क्षोभयन्ति हि।।10।।

prahasitaṃ(m) priya premavīkṣaṇaṃ(m)
viharaṇaṃ(ñ) ca te dhyānamańgalam
rahasi saṃ(v)vido yā hṛdispṛśaḥ(kh)
kuhaka no manaḥ(h) kṣobhayanti hi ।।10।।

prema + vīkṣaṇaṃ

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

चलसि यद् व्रजाच्चारयन् पशून्
नलिनसुन्दरं(न्) नाथ ते पदम्।
शिलतृणां(ङ्)कुरैः(स्) सीदतीति नः(ख्)
कलिलतां(म्) मनः(ख्) कान्त गच्छति॥11॥

calasi yad vrajāccārayan paśūn
nalinasundaraṃ(n) nātha te padam
śilatṛṇāńam(ṅ) kuraiḥ(s) sīdatīti naḥ(kh)
kalilatāṃ(m) manaḥ(kh) kānta gacchati॥11॥

vrajāc + cārayan
śila + tṛṇāń + kuraiḥ

दिनपरिक्षये नीलकुन्तलैर्-
वनरुहाननं(म्) बिभ्रदावृतम्।
घनरजस्वलं(न्) दर्शयन् मुहुर्-
मनसि नः(स्) स्मरं(म्) वीर यच्छसि॥12॥

dinaparikṣaye nīlakuntalair–
vanaruhānanaṃ(m) bibhradāvṛtam
ghanarajasvalaṃ(n) darśayan muhur–
manasi naḥ(s) smaraṃ(m) vīra yacchasi॥12॥

dina + parikṣaye
ghana + rajas + valaṃ

प्रणतकामदं(म्) पद्मजार्चितं(न्)
धरणिमण्डनं(न्) ध्येयमापदि।
चरणपं(ङ्)कजं(म्) शन्तमं(ञ्) च ते
रमण नः(स्) स्तनेष्वर्पयाधिहन्॥13॥

praṇatakāmadaṃ(m) padmajārcitaṃ(n)
dharaṇimaṇḍanaṃ(n) dhyeyamāpadi।
caraṇapaṃ(ṅ)kajaṃ(m) śantamaṃ(ñ) ca te
ramaṇa naḥ(s) staneṣvarpayādhihan॥13॥

padma + jārcitaṃ
staneṣ + varpa + yādhihan

सुरतवर्धनं(म्) शोकनाशनं(म्)
स्वरितवेणुना सुष्ठु चुम्बितम् ।
इतररागविस्मारणं(न्) नृणां(म्)
वितर वीर नस्तेऽधरामृतम् ।।14।।

suratavardhanaṃ(m) śokanāśanaṃ(m)
svaritaveṇunā suṣṭhu cumbitam
itararāgavismāraṇaṃ(n) nṛṇāṃ(m)
vitara vīra naste'dharāmṛtam ।।14।।

surata + vardhanam
svarita + veṇunā
itara + rāgavis + māraṇaṃ
nas + te'dharā + mṛtam

अटति यद् भवानह्नि काननं(न्)
त्रुटिर्युगायते त्वामपश्यताम् ।
कुटिलकुन्तलं(म्) श्रीमुखं(ञ्) च ते
जड उदीक्षतां(म्) पक्ष्मकृद् दृशाम् ।।15।।

aṭati yad bhavānahni kānanaṃ(n)
truṭiyugāyate tvāmapaśyatām
kuṭilakuntalaṃ(m) śrīmukhaṃ(ñ) ca te
jaḍa udīkṣatāṃ(m) pakṣmakṛd dṛśām ।।15।।

truṭi + yugāyate
tvāma + paśyatām

पतिसुतान्वयभ्रातृबान्धवा-
नतिविलङ्घ्य तेऽन्त्यच्युतागताः ।
गतिविदस्तवोद्गीतमोहिताः(ख्)
कितव योषितः(ख्) कस्त्यजेन्निशि ।।16।।

patisutānvayabhrātṛbāndhavā
nativilaṅghya te'ntyacyutāgatāḥ
gatividastavodgītamohitāḥ(kh)
kitava yoṣitaḥ(kh) kastyajenniśi ।।16।।

patisutānvaya + bhrātṛbāndhavā
te'n + tyacy + utāgatāḥ
gati + vidastavod + gītamohitāḥ
kastya + jen + niśi

रहसि सं(व्)विदं(म्) हृच्छयोदयं(म्)
प्रहसिताननं(म्) प्रेमवीक्षणम्।
बृहदुरः(श्) श्रियो वीक्ष्य धाम ते
मुहुरतिस्पृहा मुह्यते मनः।।17।।

rahasi saṃ(v)vidaṃ(m) hṛcchayodayaṃ(m)
prahasitānanaṃ(m) premavīkṣaṇam
bṛhaduraḥ(ś) śriyo vīkṣya dhāma te
muhuratispṛhā muhyate manaḥ।।17।।

hṛccha + yodayaṃ
muhurati + spṛhā

व्रजवनौकसां(म्) व्यक्तिरङ्ग ते
वृजिनहन्त्र्यलं(म्) विश्वमङ्गलम्।
त्यज मनाक् च नस्त्वत्स्पृहात्मनां(म्)
स्वजनहृद्रुजां(म्) यन्निषूदनम्।।18।।

vrajavanaukasāṃ(m) vyaktiraṅga te
vṛjinahantryalaṃ(m) viśvamaṅgalam
tyaja manāk ca nastvatsphātmanāṃ(m)
smvajanahṛdrujāṃ(m) yanniṣūdanam।।18।।

vraja + vanau + kasāṃ
vṛji + nahan + tryala
nas + tvat + sphāt + manāṃ

यत्ते सुजातचरणाम्बुरुहं(म्) स्तनेषु
भीताः(श्) शनैः(फ्) प्रिय दधीमहि कर्कशेषु।
तेनाटवीमटसि तद् व्यथते न किं(व्)स्वित्
कूर्पादिभिर्भ्रमति धीर्भवदायुषां(न्) नः।।19।।

yatte sujātacaraṇāmburuhaṃ(m) staneṣu
bhītāḥ(ś) śanaiḥ(ph) priya dadhīmahi karkaśeṣu
tenāṭavīmaṭasi tad vyathate na kiṃ(v)svit
kūrpādibhirbhramati dhīrbhavadāyuṣāṃ(n) naḥ।।19।।

sujāta + caraṇām + buruhaṃ
tenā + ṭavī + maṭasi
kūrpādi + bhir + bhramati
dhīr + bhavadā + yuṣāṃ

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

इति श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहं(व्)स्यां(म्) सं(व्)हितायां(न्)
दशमस्कन्धे पूर्वार्धे रासक्रीडायां(ङ्) गोपीगीतं(न्) नामैकत्रिं(व्)शोऽध्यायः।।

Iti srīmadbhāgavate mahāpuraṇe pāramahaṃ(v)syāṃ(m) saṃ(v)hitāyāṃ(n)
dasamaskandhe pūrvārdhe rāskrīdāyāṃ(ṅ) gopīgēētaṃ(n) nāmaikatriṃ(v)śho'dhyāyaḥ

ॐ पूर्णमदः(फ्) पूर्णमिदं(म्) पूर्णात्पूर्णमुदच्यते
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते।।
ॐ शान्तिः(श्)शान्तिः(श्)शान्तिः।।

Om pūrnamadaḥ(ph) pūrnamidaṃ(m) pūrṇātpūrṇamudachyate
pūrṇasya pūrṇamādāya pūrṇamevāvaśhiṣhyate II
Om śhāntiḥ(ś) śhāntiḥ(ś) śhāntiḥ(ś) II